

Dingsdag

den 22 October.

FRANKFORT, den 19den October.

Berigten uit Konstantinopel, van den 25sten September, melden het volgende: De Sultan is den 12den van zijn uitstap naar Nicomedie en Zemlik binnen de hoofdstad wedergekeerd. Gedurende de afwezigheid van den Sultan waren de bespottelijkste geruchten verspreid. Onder anderen wilde men dezelve toeschrijven aan eene starrekundige voorspelling, in den Turkschen almanak dezes jaars voorkomende, volgens welke den 13den September te Konstantinopel een groot ongeluk zou voorvallen. Deze voorspelling had bij een gedeelte der ingezetenen van Konstantinopel zulk eenen schrik veroorzaakt, dat velen er aan dachten, om hunne goederen in veiligheid te brengen. Aan de strenge maatregelen der regering en de opsporing van een groot gedeelte der brandstichters, alsmede de aanzienlijke sommen, door den Sultan uit zijne bijzondere kas ten behoeve der noodlijdenden verleend, heeft de hoofdstad de rust te danken, welke zij thans sedert 14 dagen geniet, en door geene nieuwe pogingen tot brandstichting is gestoord geworden.

De jongste berichten uit Trapezunt spreken van onlusten, welke in de provincie Masch in Klein-Azie hebben plaats gehad. De afgezette stadhouder dezer provincie, *Emin-pacha*, weigerde namelijk om den wil van den Sultan te gehoorzamen, en verzamelde een aanzienlijk korps, ten einde zich tegen den aannaderenden nieuwen stadhouder, *Ibrahim-pacha*, te verzetten; doch hij zag zich spoedig genoodzaakt om de vlagt te nemen, waardoor de rust in deze provincie dan ook hersteld werd.

PETERSBURG, den 9den October.

Ten gevolge van de buitengewone droogte van den zomer dezes jaars is in een groot, en wel het vruchtbaarste gedeelte des rijks de graanoogst mislukt. De Keizer heeft dadelijk, op de daaromtrent ontvangene berigten, aan de onderscheidene gouvernementen, elke naar mate der behoefte aan brood en zaakoren, aanzienlijke sommen uit de schatkist doen uitschrijven, om zoodanig te worden verdeeld, dat de onderstand dient ter voorziening in wezenlijk gebrek, maar niet om ledigheid en zorgeloosheid aan te wekken. Later heeft Zijne Majesteit eenen tolvrijen invoer van granen toegestaan, en den meest bedreigden gouvernementen ruimte gegeven bij de invordering der achterstallige belastingen; de ligting van rekruten tot gunstiger tijden uitgesteld, en de openbare werken doen verdubbelen, ten einde het volk middelen van bestaan te verschaffen. Bij eene ukase, van den 22sten September, uit Modlin gedagteekend, heeft Z. M. nu op nieuw maatregelen in het belang van die streken voorgeschreven.

— Zijne Doorluchtigheid de regerende hertog van Nassau treedt in Russische dienst, als generaal der kavallerie, en is tot chef van het Litthausche regiment uhlanen benoemd, hetwelk voortaan den naam van *regiment uhlanen van Zijne Doorluchtigheid den hertog van Nassau* zal voeren.

WEENEN, den 11den October.

Zijne Doorl. de huis-, hof- en staatskanselier van Zijne Majesteit, den *Prins van Metternich*, is heden middag van hier naar Linz vertrokken.

BERLYN, den 15den October.

De koninklijke Raad van *Arnim*, buitengewoon gezant en gevolmachtigd bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen, is naar Brussel vertrokken.

ZWITSERLAND.

Zurich 13 October. Twee kompagnien van de op den 7den dezer wedergekeerde Zurichsche troepen weigerden na hunne aankomst de kwartieren te betrekken, welke hun één uur ver van de stad waren aangewezen, en zijn werkelijk dien avond niet derwaarts gegaan. Het is te verwachten, dat dit voorval zal onderzocht, en de ongehoorzamen gestraft worden.

De kriegsraad van Zurich heeft eenige officieren de straf van terugzetting in bevordering opgelegd, omdat zij aan eene oproeping van den 1sten Augustus niet voldaan hebben.

MUNCHEN, den 12den October.

De werving voor Griekenland begint ook buiten Beieren deelneming te vinden. Eene geheele kompagnie der voormalige troepen van de stad Bazel heeft dezer dagen hare dienst aangeboden.

Er is eene uitnodiging van de Grieksche regering ontvangen om met de werving voort te gaan en nog 1400 man in dienst te nemen.

ROME, den 5den October.

Z. K. H. de Kroonprins van Beieren heeft heden, vergezeld van den Beierischen zaakgelaste, een bezoek bij den Paus afgelegd.

Z. H. heeft in eene vergadering der kardinalen opengelgd de inbreuken op de regten der kerk, welke de tegenwoordige regering te Lisabon zich veroorloofd heeft. De Paus heeft alle de bemoeijingen en besluiten van deze regering tegen de kerk opgesomd, en aangetoond, hoe zoodanig gedrag niet alleen tegen alle rechtvaardigheid inloopt, maar ook den heelen ondergang der kerk zou te weeg brengen, en zulks in een land, hetwelk door haar steeds als het allergetrouwste is betiteld geworden. Evenwel heeft de Paus zich vergenoegd met daartegen slechts te protesteren, daar Zijne Heiligheid nog altijd hoopt, dat deze regering op beteren raad hare besluiten intrekken, en de kerk in hare oude volle regten herstellen zal. Zoo lang men derhalve niet de vaste overtuiging van het tegendeel had, zou men nog moeten nalaten, om van die wapens gebruik te maken, waarover de heilige vader als opperhoofd der kerk te beschikken heeft. — De redevoering van den Paus is aan het diplomatieke ligchaam medegedeeld.

LONDEN, den 19den October.

Prins *Lieven*, de Russische ambassadeur, heeft eergisteren op het departement van buitenlandsche zaken eene bijeenkomst met lord *Palmerston* gehad.

De baron *van Wessenberg*, de oostenrijksche speciale minister, heeft dien dag den Hollandschen minister bezocht.

— Gisteren, den 18den dezer, hebben Prins *Souzo*, minister en speciaal gevolmachtigde van den Koning van Griekenland, de heer *Dedel*, ambassadeur van het Nederlandsche hof en de Belgische minister, op het bureau van het secretariaat des departements van buitenlandsche zaken gearbeid.

De zaken van Spanje maken thans een voornaam gedeelte uit van de gesprekken en de artikels in de dagbladen. Vrij algemeen houdt men het daarvoor, dat, indien Frankrijk zich gewapender hand in het geschil over de Spaansche troonsopvolging mogt mengen, Engeland geene gemeene zaak met hetzelfde zal maken.

— De verdere prorogatie van het Engelsche parlement tot den 22den December laat geen den minsten twijfel over, dat het geenszins de bedoeling van het ministerie schijnt, om gedurende dit jaar eene nieuwe zitting van het parlement te openen.

— Men heeft berigt ontvangen, dat kapitein *Ross*, die voor vier jaren vertrokken is, om in de ijszee verder onderzoek naar eenen noordwestelijken doortogt te doen, op de terugreis naar het vaderland is. Bijzonderheden van zijn wedervaren zijn nog niet bekend; alleen heeft men vernomen, dat hij van zijn volk slechts drie man door den dood verloren heeft.

Er zijn berigten uit Mexico van den 21sten September ontvangen. De burgeroorlog duurt daar voort; terwijl de cholera in de legers der tegen elkander overstaande partijen groote verwoestingen aanrigt.

De laatste berigten van Bogota, van den 5den dezer behelzen de bijzonderheden aangaande eene zamenzwering van den 23sten der vorige maand. Dezelve had niet alleen ten doel het omverwerpen van het gouvernement, maar ook het ombrengen van al degenen, die tot het gouvernement behoorden. Het hoofd dezer bende was een Spanjaard, met name *Sarda*, voormaals generaal in de Columbiaansche dienst; maar in ongenade vervallen om dergelijke in 1830 ondernomene poging. Het scheen, dat deze oproering eenigen aanhang onder de troepen had verkregen, en wel onder de huzaren; gelijk mede onder de geestelijken. Gelukkiger wijze ontving de president den avond vóór den 23sten berigt van het naderend gevaar en het rijpwordend verraad. Zijne eerste zorg was, om een officier naar de caserne der lansiers te zenden, die men vermoedde, dat zich bij de oproerlingen, aan gene zijde der stad gelegerd, zonden voegen. Gezegde officier was de dappere kolonel *Montoya*, die zijne orders met de meeste nauwgezetheid uitvoerde, en zekeren *Arjona*, bestemd om het opperbevel te aanvaarden, gevangen nam en naar het hotel van den gouverneur geleidde. Maar onderweg wist de verrader zijn geleidde, in eene zijstraat te ontmoeten; *Montoya* vervolgde hem hier met den onthoeten degen; maar *Arjona* haalde onder het vligten een verborgen pistool te voorschijn, schoot op zijnen vervolger, bracht hem eene doodelijke wond toe en ontkwam. Nog naauwelijks werd deze gebeurtenis ruchtbaar of de geheele stad raakte in verwarring; maar

de inwoners namen gezamenlijk de wapenen op, en vereenigden zich tot zulk een groot getal, dat het den muiters onmogelijk werd eenig voordeel te behalen. Den volgenden dag trokken deze naar Venezuela terug; doch werden daar aan den eenen kant door den gouverneur van Tunja vervolgd en aan den anderen kant door de nationale garde van Facatativa, zoodat zij allen gevangen genomen werden, en hunne billijke straf niet zullen ontgaan.

— Van Falmouth wordt den 16den October gemeld, dat Z. M. pakket *de Reindeer* van Carthagoena aldaar is aangekomen met het bericht, dat bij deszelfs vertrek van genoemde stad, zijnde den 26sten Augustus, eene zamenzwering was ontdekt geworden, met oogmerk om zich van de kazerne en de gevangenis meester te maken en een groot aantal blanken te vermoorden. Te Jamaica was het zeer rustig.

PARYS, den 15den October.

Volgens onze ministeriële bladen heeft het gouvernement berichten mij betreffende de gebeurtenissen, welke niet ongunstig voor de zaak der jonge koninginnen liden. Niet alleen was het in de hoofdstad steeds rustig, maar had ook de zamenstelling van den raad van bestuur, die ten gevolge van eene der bepalingen van het testament van Ferdinand VII, gedurende de minderjarigheid der jonge Koningin, moest worden ingesteld, groot genoeg gegeven, en scheen bovenal de keuze van den graaf *de los Amarillos* en van den heer *de Santa Cruz*, beide tot dien raad van bestuur behorende, de algemeene goedkeuring weg te draagen, en van gunstigen invloed te zijn, zoo wel in de hoofdstad als in de naastbij gelegen provincien, in welke het dan ook rustig gebleven, of de rust, na eene kortstondige storing, zoo als inzonderheid te Talavera de la Reina, wederom hersteld schijnt te zijn. Men wist overigens te Madrid, dat don Carlos den 4den dezer het hoofdkwartier van don Miguel verlaten had, en op een of ander punt van Spanje; waarschijnlijk in Estremadura, doorgedrongen was, in welke provincie ook Bourmont, *Barochy* en andere Fransche bevelhebbers waren aangekomen, en in eene der grensplaatsen quarantaine hielden, waarna deze laatste, op bevel van het Spaansche gouvernement, naar Kadix of Malaga moesten vervoerd en aldaar ingescheept worden.

Uit de noordelijke provincien luiden de berichten zoo gunstig niet: in Biscanje schijnt de opstand vastigheid te bekomen, en zich steeds uit te breiden. Niet alleen, dat de generaal *Castanos*, die van St. Sebastiaan met eenige troepen te Bilbao was opgerukt om er de vorige orde te herstellen, zich, na een kort geweervuur, en na een gedeelte zijner manschappen tot de opstandelingen te hebben zien overgaan, genoodzaakt gezien heeft om op Oyarzun, 2½ uur van de Fransche grenzen, terug te trekken, alwaar hij steeds op versterking van troepen uit Madrid wacht en hoopt; maar ook in Vittoria is, door twee bataljons koninklijke vrijwilligers, nadat door den militairen kommandant te vergeefs eenen ernstigen tegenstand geboden, en eenigen tijd in de straten met klein geweer gevochten was, de omwenteling ten behoeve van don Carlos bevestigd, hebbende de bestaande autoriteiten zich van daar door de vlugt in de stad, en zijn in derzelfer plaats andere aangesteld. De landlieden werden reeds bij duizenden in Biscanje met de opstandelingen te vereenigen, en waren reeds verscheiden bekende gnerilla's opperhoofden aan die kanten met aanmerkelijke henden zonden verschenen zijn. Voorts zou het in de berg-districten van Katalonie eveneens gesteld, en de opstand ook in Navarre te wachten zijn.

Indien men aan de loopende geruchten geloof mag hechten, zou de Spaansche Koningin Regentes zelve voor de gevolgen der woelingen van de Carlisten beducht zijn en in eenen eigenhandigen brief aan Koning Philips dringend om den bijstand van Fransche troepen gevraagd hebben. De alhier residerende gezanten der Noordsche mogendheden zonden zich echter tegen alle tusschenkomst verklaard, en ons gouvernement dan ook besloten hebben om zich vooreerst te bepalen tot het vormen eener vrij belangrijke observatie-armee aan de Pyreneeën, waartoe van alle kanten troepen marcheren, en zelfs gisteren van hier een regement naar Bayonne vertrokken is.

van den 18den October.

De *Temps* geeft het volgende te lezen: Wij zullen niet zeggen dat de tijdingen uit Spanje verontrustender worden, maar de partijen rusten zich tot den burgerkrijg, en deze is reeds in Biscaye en Navarra stellig uitgebroken. Terwijl Zavala, het opperhoofd der Apostolijken, zijn leger tegen Eybar en Bergara doet oprukken, loopt de jongelingschap der provincie Guipuzcoa te wapen, en reeds meer dan 4000 man verbeiden de aankomst van den Kolonel *Jaureguy el Pastor*, om onder zijne aanvoering de hoop op eene constitutie en de Koningin *Isabella* te verdedigen.

— Wat wij gisteren voorspelden, is gebeurd. De gemeenschap tussen Madrid en Baijonne is volstrekt afgebroken, en de post van Madrid, die ons de brieven van den 6den en de dagbladen van den 7den moest aanbrenghen, is niet aangekomen. Zij is vermoedelijk te Vittoria

door mijnheer *Verastigni* gearresteerd, die deze stad in naam van don Carlos beheerscht.

(*Offic.-Corresp.*)

— Op dit oogenblik verspreidt zich het gerucht, dat Barcelona het voorbeeld van Vittoria heeft willen opvolgen, maar dat de monarchen, welke de beweging veroorzaakt hadden, de eerste slagtoffers daarvan zijn geweest. Twee kloosters zijn door de aanhangers der Koningin-Regentes uitgeplunderd en vernield geworden. Men verzekert tevens, dat er voorstellen zijn gedaan aan de voormalige patriotten, welke den oorlog der onafhankelijkheid gevoerd hebben, en dat *Mina*, *Le Pastor* en *Valdez* op het punt staan naar Spanje terug te keeren en het zwaard op nieuw voor de zaak des vaderlands aan te gorden.

(*Indic. de Bordeaux.*)

AMSTERDAM, den 20sten October.

Beurs-berigten van den 18den dezer.

Onze beurs was ieder wederom zeer gewild, voornamelijk in binnenlandsche fondsen, en hebben zich de kooplieden gematigd bezig gehouden.

Ofschoon de prijzen der fondsen van alle binnenlandsche beurzen niet gewild afkomen, zoo was toch de uitwerking daarvan niet ongunstig, doordien zich hier kooplieden in onze binnenlandsche fondsen ophielden.

Er loopen zeer veel geruchten; men verzekert bij voortdurend, dat de zending van Prins *Schwartzenberg* zeer vredelievend is; men spreekt veel van aanmerkelijke bezuinigingen op ons budget; dit alles geeft echter als beurs gerucht.

Zoo liet mij voorkomt berust de gunstige houding der beurs op operatiën, welke gedaan worden; naar mate dat er meer stukken te koop gekocht worden, dan ter markt zijn, vindt er eene prijsverbetering of vermindering plaats, en schijnt het dat er vroeger veel in handen verkocht is wat gedekt moest worden.

Men hoopt in de aanspraak des Konings belangrijke mededeelingen te vinden.

De berichten uit Spanje blijven zeer onrustig, doch gelooft men te beurs van Parijs, dat de interventie door het Fransche gouvernement tot nu nog niet beslist is.

Zie hier de fluctuatien der prijzen.

Holland. 2½ pCt. 46½, 47, gezezen tot 47½ en bleven 47½; 5 pCt. 90½, gebleven 90½ à 91; kansblijfsen 20½, 21, 21½, 22, 22½, gebleven; oude sijndicaat 83½, 84, 84½, 85, 85½, gezezen; nieuwe 87½, 88, 88½, gebleven; in handelmaatschappij vondt 93½ en ¼ eenige omzetting plaats.

Rusland. Oude Russen 99½, 100, 100½; nieuwe 99½ à 100 met kooplieden; Russen van 1831 en 1833 89½, 90, 90½, 91, 91½, 92, 92½, 93, 93½, gezezen; roebels 63½, 64, 64½, gebleven.

Oostenrijk. 5 pCt. metalliken 89½, 90, 90½, 91, 91½; Poolische loten zijn 102½ en 103½ f en Pruisische loten 88 en 88½ f verhandeld.

Spanje. In dit effect vondt geene noemenswaardige prijsverbetering plaats, de omzettingen waren ook niet zeer belangrijk; 5 pCt. perpetuëlen 52½, 53, 53½, 54, 54½, 55, 55½, 56, 56½, gezezen; 3 pCt. 33½ à 34; uitgestelde 10 pCt. met weinig handel; obligatiën-cortes 13½ à 14.

Beurs van den 19den October.

In alle binnenlandsche fondsen werd wederom eene belangrijke prijsverbetering plaats, ook in vreemde fondsen was eene verhooging te bespeuren; herhaalde gunstige geruchten over den stand onzer geschillen, met België, vergezeld met belangrijke inkoops-commissiën deden dezerijving te weeg brengen.

Holland. 2½ pCt. 48½ en 49 gedaan, bleven 48½ à 49; 5 pCt. 91½ en 92½ gedaan, bleven 92½ met zeer veel handel; kansblijfsen 21½ en 22 verhandeld, bleven 21½; voornamelijk gezocht was oude sijndicaat, 85½ begonnen, tot 86½ gezezen en bleef 86½ pCt.; nieuwe 88 en 88½ verhandeld, bleef 68½ à 69; de handel was intusschen daarmede aanzienlijk.

Rusland. Oude 100 à 99½; Russen 1831 en 1833 90½, 91, 91½, 92, 92½, gezezen; papier-roebels 64½, 64½, 65, 65½, 66, 66½, 67, 67½, 68, 68½, gezezen. *Oostenrijk.* 5 pCt. 90½, 91, 91½, 92, 92½, gezezen.

Spanje. Doordien de overige fondsen zoo zeer gewild bleven, heeft ook daarin eene kleine prijsverbetering plaats gehad; 5 pCt. perpetuëlen 52½, 53, 53½, 54, 54½, 55, 55½, 56, 56½, gezezen; 3 pCt. 34½, 35, 35½, 36, 36½, gezezen; uitgestelde 10½.

De beurs over het algemeen bleef zeer willig.

Effecten-Societeit van den 20sten dezer.

De gunstige stemming in onze binnenlandsche fondsen houdt aan, er werd wederom veel gekocht en de prijzen hebben zich dien ten gevolge wederom verbeterd.

De handel was tamelijk levendig.

De berichten uit Spanje zijn ongunstig; doch heeft te Parijs in Spaansche fondsen eene prijsverhooging van ruim 23½ pCt. plaats gehad, waardoor ook Spaansche fondsen hier meer gewild waren.

Tot volgende prijzen is omgezet:

2½ pCt. 49, 49½, 49½ geweest, opgeklimmen tot 49½, gebleven 49;

5 pCt. 98 1/2, 99, 99 1/2, 1, 1 1/2, 1 1/4, 96, 92 1/2, 1; kansbiljetten 2 1/2, 5, 1 1/2, 1 1/4, 5/8; oude syndicaat 87, 86 1/2, 7, 7 1/2 5 pCt. perpetuëlen 54, 54 1/2, 1 1/2, 1/2, 1/4 gedaan; uitgestaalde 10 1/2 a. 2.

Mengelwerk.

De 18de October.

Zoo is dan de dag voor de twintigste maal verjaard, waarop de Voorzienigheid de pogingen van Europa tegen den dwingeland zegende, die alle zelfstandigheid der volken vernietigen, alle vrijheid van denken, spreken en handelen, alle onbelemmerd koopbedrijf weren, en op de puinhooften der Fransche republiek in het bloed der andere volken zoo wel als zijner onderdanen een wereldrijk stichten wilde! Reeds was onder de wielen van zijn zegewagen ons Vaderland vergruisd; wel rees de morgenster der hoop uit het Oosten door Ruslands bevrijding, Pruiszens opstand in massa en Oostenrijks toetreding tot het vrijheidsverbond; maar de slag te Dresden was nogtans verloren, MOREAU ge sneuvelde, BLUCHER naar Silezie teruggedrongen; nog altijd vreeselijk wapperden NAPOLEON's roofzieke adelaren op de velden van Leipzig, dā eerst moest de beslissing komen, die over Europa's vrijheid en beschaving of over eene nieuwe tiranni, zoo vreeselijk als die der Romeinsche CESARS, beslissen zou. Heil u achttiende October! Voor twintig jaar zond God door u verlossing aan de volken. Daar zeevierden Kaiser en Duitschers: daar moest de dwingeland, na een' tweedaagschen wanhopigen tegenstand, den 18den en de volgende dag zag zijne vlugt en Leipzig's bezetting door de bondgenooten.

Hoe rijk, doorlochtige dag! waart gij niet in roemrijke uitkomsten, ook voor ons Vaderland! Door u werd de weg ook tot onze bevrijding ge baand. Het gewigt van u deed de kniën onzer overweldigers knikken, en bevroog hen tot de vlugt: dit gaf aan onze landgenooten moed tot den opstand, die zonder u eene hersenschim of een vermetel waagstuk zou zijn geweest. Waarom herdenkt men u dan zoo weinig? — dag der verlossing! die den grondslag gelegd hebt tot hetgeen te Waterloo werd voltooid? Is het omdat de mensch de genotene weldaden, zoodra de tijd een sluier daarover geworpen heeft, zoo ligt vergeet? Het was nogtans een verheven schouwspel, drie van de grootste Monarchen der Christenheid innig tot één doel vereenigd te zien, naar welks vervulling millioenen verdrukten hijgend verlangden, en — toen het nu bereikt was, toen de opperbevelhebber, Vorst von SCHWARTZENBERG, met uitgetrokken degen, ter begroeting, op de drie Monarchen, die op eenen havel den uitslag verwachtten, toevende, hen met de zege gefak wenschte, en zij toen alle drie de kniën dunderend tegen den Koning des Hemels! — Thans vooral dringt zich de herinnering aan ons op, daar de zoon van dienzelfden held, die toen de scharen van Europa ter overwinning geleidde, en naderhand Parijs voor zich deed zwichten, zich in naam dier zelfde drie mogendheden in 's Gravenhage bevindt, om den vrede voor Europa, niet meer door de onzekere kans der gevechten, maar door minzame onderhandelingen te verzekeren. Mogten zijne pogingen door eenen goeden uitslag bekroond worden! Mogt eindelijk eens, door de stellige scheiding tusschen twee onvereenigbare Volken, de rust van Europa worden verzekerd! Dan ware de maand October 1833 voor Nederland gelukkig en heilzaam, gelijk zijn voorganger voor twintig jaren; en de jonge Vorst zou zich omtrent de wereld als onderhandelaar even zoo verdienstelijk hebben gemaakt, als zijn vader in de hoedanigheid van veldheer!

Letternieuws.

De oppervlakte der aarde, of handleiding tot herinneringslessen over de aardrijkskunde; door J. VAN WYK, iz. Te Kampen, bij E. VAN BULST.

De altijd werkzame en in het vak van onderwijs doorkundige VAN WYK, kwam in den vacantielijd des verleden jaars op de gedachte, om de hier aangekondigde handleiding tot herinneringslessen voor zijne leerlingen op te stellen. Hij deed zulks naar aanleiding van RAUMERS Beschreibung der Erd Oberflache en het Lehrbuch der Allgemeinen Geographie; terwijl de voorafgaande tafels vrij naar GALLETI's Allgemeine Weltkunde werden vervaardigd. Wij juichen de openlijke uitgave van dit leerzame en nuttige werkje, op aansporing van deskundige vrienden en verzoek van den uitgever, van harten toe, en vertrouwen, dat het door vele onderwijzers, als een doeltreffend compendium, bij het onderrigt in de aardrijkskunde, zal gebruikt worden; eene wetenschap, wier beoefening, gedurende de laatste vijf en twintig jaren, vooral ook door de edele bemoeijingen der Ioffelijke maatschappij: Tot Nut van 't Algemeen, de meest mogelijke uitbreiding en volmaking heeft verkregen. Zij, ten minste, die nagenoeg eenen vijftigjarigen ouderdom bereikt hebben, zullen zich nog gemakkelijk herinneren, hoe gebrekkig het onderwijs in de aardrijkskunde, in hunne jeugd, op vele scholen was, en hoe weinig algemeene kennis, aangaande de aarde en hare bewoners, men toen, gedurende de leerjaren, opdeed. Dat gebrekkige vindt thans

nergens meer plaats; en onze hedendaagsche jeugd mag zich dubbel gelukkig achten, dat er zoo vele bekwaame mannen in ons Vaderland geweest zijn en nog zijn, die gaarne hunne verkregene kunde, ter verzadiging harer weetenigheid, in één der nuttigste vakken van het lager onderwijs aanwenden. Dat het den verdienstelijken VAN WYK nog eene reeks van jaren moge gegeven zijn, op het ingeslagen spoor voort te gaan en zijne uren van uitspanning zoo wel te besteden als bij de samenstelling dezer handleiding!

Correspondentie.

In antwoord aan D. M. dient eensdeels dat men zich gerust op de vaderlandschlievende gezindheid onzer volksvertegenwoordigers, ook zonder adres, kan verlaten, die voorzeker geene pogingen onbesproefd zullen laten, om eene spoedige en gewenschte schikking verwezenlijkt te zien; anderdeels, dat een beknopt en welgesteld vertoog over de belangen onzer natie, aan de Redactie dezer Courant zeer welkom zal zijn, over welks plaatsing men echter geenszins kan beslissen, zoo lang men hetzelfde niet heeft kunnen inzien. De Redactie.

A MORTISATIE - SYNDICAAT. ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ. AGENTSCHAP ZUTPHEN. VERPACHTING.

De AGENT van het DOMEIN te ZUTPHEN zal, op Woensdag den 23sten October 1833, des middags ten 12 ure, ten overstaan van den Heer en Mr. J. J. SCHENKELTER, openbaar Notaris des arrondissements Zutphen, resident te Zutphen, ten huize van PATRICUS WEIJERS, in 't Zwijnshoofd afdaar; in het openbaar, aan de meestbiedende, voor een tijdvak van vijf jaren verpachten:

De VISSCHERY in de GRACHTEN der Vestingwerken der Stad Zutphen, eerst in massa en daarna in 6 perceelen.

En zulks op alle zoodanige Conditien als ter visie liggen ten Kantoren van den Heer Agent en Notaris voornoemd.

De Agent voornoemd, (get.) J. VAN LAMSWEEDE.

§ § § Ten overstaan van den Notaris Mr. GERARD VAN ECK, te Arnhem, zal aldaar in het Zwijnshoofd, op Dinsdag den 29sten October 1833, des avonds ten zes ure, bij toeslag, in het openbaar worden geveild, de navolgende, te Arnhem gelegen, ONROERENDE GOEDEREN, den Heer T. R. TERHOEVEN, in eigendom toebehoorende, als:

10. Een fraaije, wel onderhouden en rijkelijk met goed dragende VRUCHTBOOMEN voorzien TUIN, met TUINHUIS aan den Wal, uitzigt hebbende over den Rijn en Behuwe, voorts REGENPUT, BERGPLAATS voor TUINGEREEDSCHAPPEN, HOENDER- en EENDENLOOP, gelegen op de Weerdjes, tusschen den Tuin van den Heer MEULENBURG, en dien door VAN BEEK bevoerd, grenzende ten Noorden tegen de Stadsbeek. f 987. — Ingezet op
20. Een dito TUIN, met daarbij zijnde TUINHUIS, KEUKEN, BERGPLAATSEN en REGENPUT, gelegen als voren, van af de Stadsbeek ten zuiden tot aan den Stadsmuur, ten Noorden tusschen de Tuinen van de Heeren VAN DER KLUIS en FOURNIER. f 867. — Ingezet op
30. TWE E HUIZEN met derzelver ERVEN, in de Langestraat, wijk A No 204 en 205, tegen den tweeden Tois aansluitende: f 600. — Ingezet op
Massa van het 1ste en 2de perceel staat op f 1862. —
Generale massa : : : : : 2500. —

§ § § Men is voornemens, om, ten overstaan van den te Arnhem residenten Notaris Mr. G. VAN ECK, op Dinsdag den 29sten October 1833, des avonds ten zes ure, in het Logement het Zwijnshoofd, te Arnhem, bij inzet, en op Dingsdag den 12den November daaraanvolgende, ter zelve uur en plaats, bij toeslag, in het openbaar te veilen:

10. Een HUIS en ERVE, staande en gelegen binnen Arnhem, op den hoek van de St. Jans- en Prinsengracht, tusschen door de mids Buisen de Waterlooschenweg, tusschen
  20. Een DITO, staande en gelegen naast het eerste perceel in de St. Jansstraat.
- Beide perceelen zullen ook in Massa worden geveild.
- Ter bezigtiging vervoege men zich bij de bewoners, kunnende men ten aanzien der voorwaarden van verkoop, onderrigt bekomen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

§ § § Men is voornemens, om, ten overstaan van den te Arnhem residenten Notaris Mr. G. VAN ECK, op Zaterdag den 9den November 1833, bij inzet, en op Zaterdag den 23sten daaraanvolgende, bij toeslag, telkens des morgens ten elf ure, in het Hof van Buisen, te Zevensaar, in het openbaar te veilen:

10. Eene HOFSTEEDE, het Ruick of Meijers Goed genaamd, gelegen in de Buurtschap Griffelkamp, gemeente Didam, kanton 's Heerenberg, kwartier Zutphen, bestaande in HUIS, No. 205, met ACHTERHUIS of SCHUUR, en een afzonderlijk staande SCHUURTJE en POMP; voorts HOF, BOOMGAARD, ruim 12 Bunders en 92 Roeden BOUWLAND, 1 Bunders en 10 Roeden WEIDELAND, ELZEN.

HOEF, STRUIKEN en eenige OPGAANDE EIKEN BOOMEN, ingevolge kadastrale meting, te zamen bevattende 27 Bunders, 18 Roeden en 61 Ellen.

20. De **GUDELKAMPSCHE TIEND**, met daartoe behoorende **REGTEN en GEREGTIGHEDEN**, gaande uit **LANDERYEN**, onder *Didam* gelegen.

Beide deze perceelen herkomstig uit de Nalatenschap van wijlen den Hoog Wel Geboren Heer **L. D. W. C. BARON VAN TENGNAGELL**, in der tijd te *Arnhem* overleden.

Om aanwijzing van het eerste perceel, kan men zich aanmelden bij den Pachtter **A. WENNING**, en van het tweede perceel bij **HENDRIK NASS**, te *Didam*; terwijl men, omtrent de Condities, in tijds informatie zal kunnen bekomen ten kantore van den Notaris **VAN ECK** voornoemd.

§ § § Donderdag den 24sten October 1832, des middags ten 12 ure, zal de Notaris **Mr. G. VAN ECK** en de Weduwe **PEFFENHAUSER**, in het *Zwijnsloofd*, te *Arnhem*, publiek, voor kontant geld, verkoopen: 4 **PAARDEN**, 1 **CALECHE**, 1 **FRANSCHES WAGEN**, een **HALVE KAPWAGEN**, 2 **FOURGONS** en 1 **KIRREBOE**; voorts **PAARDENTUIGEN**, **TUIGENKASTEN** en **STALGEREEDSCHAPPEN**, op den Verkoopdag alles voor een ieder te zien.

§ § § Op Dingsdag den 29sten October 1833, des voormiddags ten 10 ure, zal men, te *Arnhem*, in de Helsteeg, aan het huis wijk A. No. 76, publiek verkoopen: (boven de tien gulden op credit van zes maanden; mits goede borgen stellende) allerhande **HUISRAAD**, **MANS- en VROUWENKLEEDEREN**, vier **MELKBEESTEN**, twee **VARKENS**, ruim 10,000 Ned. ponden allerbest uiterwaarden **HOOL**, eene groote partij **STROO**, **BOEREN- en MELKGEREEDSCHAPPEN**, eene groote hoeveelheid **AARDAPPELEN**, en wat verder zal worden opgebracht, alles des morgens voor den verkoop voor een ieder te zien.

§ § § De Notaris **BECKING** zal, ten huize van de Weduwe **GRUTTERINK**, in het *Witte Paard*, te *Zelhem*, op Dingsdagen den 5den en 12den November 1833, telken reize des morgens om 10 uren, publiek veilen en verkoopen, de zoogenaamde **LANDEWEERTSCHE TOL**, of het **REGT** om dien **TOL** op den Grooten weg No. 25, aan de *Landeweert* of te *Zelhem*, te **HEFFEN**; alsmede eenige stukjes **HEIDEGROND**.

§ § § **UIT DE HAND TE KOOP**: een becht en sterk **HEERENHUIS**, No. 53 aan den Straatweg in het dorp *Dieren*, bestaande in onderscheidene meest behangen **KAMERS**, **KEUKEN**, **KELDERS**, **DOMESTIEKEN KAMERS**, **ZOLDER**, **POMP** en verdere **GEMAKKEN**; met een daarnaast gelegen **HUISJE**, No. 58, achter hetwelk **STALLING** voor **PAARDEN** en **BERGING** voor **RYTUIG**, een en ander groot 23 Roeden en 30 Ellen. Voorts **BOUWLAND**, groot 67 Roeden en 30 Ellen. De Gebouwen en Tuin te zien op den 19. Mei 1834. — Ter nadere informatie en bezigtiging adresseer franco, bij de Notarissen **NYHOF** en **GODDARD**, te *Arnhem*, en **Mr. E. A. HOOGLAND**.

§ § § **TE KOOP** een goed **MELKGEVENDE EZELIN** van acht maanden, voor f 45 —, of een **VEULEN** van een maand, voor f 80. — Te bezichtigen bij den drukker dezer.

§ § § **EICHENPFLANZEN** van 3-40 Euzer lang sind in kleinen und groszen Qualitäten bei nur 100,000 Stück billig zu haben in Wertherbruch (bei Wesel) bij **SCHLEFF** auf der Prinzen-Rathe.

§ § § De **BEURTSCHEPEN** tusschen *Nijkerk* en *Amsterdam*, en vice versa, zullen, gedurende de maanden *November*, *December*, *Januarij* en *Februarij* aanstaande, tweemaal 's weeks en wel des *Woensdags* en *Zaturdags*, op de gewone uren afvaren.

§ § § **CARAMELLI**, van *Utrecht*, heeft de eer het kunstmatig publiek bekend te maken, dat hij alhier ten huize van **J. ROBERT**, *Hôtel der Nederlanden*, is uitgekapt met eene schoone partij **PLATEN**, als: **ITALIAANSCHES**, **FRANSCHES** enz., vooral recommandeert hij de Liefhebbers een arsotiment **ENGELSCHES GEZIGTEN**, alle op staal gegraveerd; verders **STEE NDrukKEN** van allerlei aard en geschikt voor allerlei doel enz. enz. Hij neemt bestellingen aan op **VERGULDE** en andere **LYSTEN**. Zal deze geheele week vertoeven.

§ § § Bij den Boekhandelaar en Boekdrukker **J. C. VAN KESTEREN**, te *Amsterdam*, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden: **I. D. RUSSA**, **JOM KIPOEK**, de *Versoening*; eene *Fantastische Geschiedenis*, één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet f 2.40.

- II. **J. E. SCHUT**, **GALAMA**, of de *Bevrijding van Friesland*; Geschiedkundige Roman, één deel compleet, met gegraveerden titel en vignet f 2.40.
- III. **P. TROOST**, **GZN.**, *Aanteekeningen*, gehouden op eene *Reis om de Wereld*, met het *Fregat de Maria Reigersberg* en de *Korvet de Pollux*, in de Jaren 1824, 1825 en 1826, met 8 uitslaande platen, titel en vignet; nieuwe onveranderde uitgave, voor den verminderden prijs van f 4.00.
- IV. *Nieuwe Keur van Nuttige en Aangename Mengelingen*, Jaargang voor 1833, met gegraveerden titel en vignet f 3.60.
- V. **P. MEESTERS**, *Merkwaardigheden uit den Onderwijskundigen Levensloop van THOMAS HOOGVLUGT VAN DIEPENDAAL*, thans *Onderwijzer, Organist en Landmeter te O.*, 2de druk, één deel compleet met gegraveerden titel en vignet f 1.80.
- VI. **P. MEESTERS**, *Mislukte Aanslag op Sluis, in Vlaanderen*, den 12den Junij 1606, een kluchtig Heldenbedrijf f 0.40.
- VII. **Mr. VAN KOETSELD VAN ANKEREN**, 's *Konings Verjaardag*, of de *24ste Augustus*, *Blijspel*, in één Bedrijf f 0.30.
- VIII. *Bijdrage tot Staving van de Nuttigheid der Huwelijks der Roomsche Geschiedelijken*, als *Nota tot het Boekje*, getiteld: *de R. K. Kerk in Oud-Nederland*, zoo als zij is, zijn kon en zijn moest f 0.40.
- IX. *Geene Wederlegging, maar een Woordje op zijn' Tijd. over het Werkje: de R. K. Kerk in Oud-Nederland*, enz. door eenen *R. K. Priester* f 0.10.

De Ondergeteekende heeft het genoegen langs dezen weg aan het geëerde Publiek kennelijk te maken, dat hij, eigenaar zijnde van het **FRANSCH-NEDERDUITSCHES en NEDERDUITSCH-FRANSCHES WOORDENBOEK**, door **S. J. M. VAN MOOCK**, vroeger uitgegeven bij wijlen zijnen *Vader*, den Heer **H. C. A. THIEME**, te *Zulphen*, met het drukken van het 2de deel daarvan, bevattende het *Nederduitsch-Fransche gedeelte*, zoo ver gevorderd is, dat hij in het laatst der volgende maand het eerste stuk van dat deel denkt te kunnen uitgeven. — Ten einde nu de verzending van dit zoo algemeen gezocht en sinds zoo langen tijd verwachte *Woordenboek* geregeld en spoedig te kunnen doen, verzoekt hij de Heeren *Bezitters* van hetzelfde, om derzelver *Bestellingen*, voor 30 October aanstaande, te willen opgeven bij hinnen respectieve *Boekverkoopers*; zullende de *Ondergeteekende* zich dan bevljtigen, om hnn dat eerste stuk spoedig en op eene min kostbare wijze te doen toekomen.

Arnhem, den 12den September 1833.

C. A. THIEME.

Voorts is bij bovengenoemden uitgegeven en alom verzonden: *Oordeel niet voor het tijd is; dus weet of wacht.* Een geschiedkundig overzicht der jaren 1830 en 1831, in *Romantischen vorm*; gr. 8vo. f 2.00.

Dan nog zijn in den loop van dit jaar bij hem de volgende werken herdrukt:

- I. **DÖRING**, *Vertalingsproeven voor gevorderde leerlingen in de Latijnsche taal*; 1ste deel, 2de druk, op nieuw herzien door **J. BOSSON**, gr. 8vo. f 1.40.
- II. *Gedachten over onderwerpen, het lager onderwijs betreffende*, door **J. VAN DRIEL** en **P. K. GÖRLITZ**; 2de verbeterde en vermeerderde druk, gr. 8vo. f 1.00.
- III. *Sammlung auserlesener Geschichten und Erzählungen, zum Nutzen und Vergnügen derer, welche die Deutsche Sprache erlernen wollen*; kl. 8vo, 5te Auflage f 1.75.
- Ten behoeve van het *hooger en lager Onderwijs* worden met succes gedebiteerd:
  - I. **DORN SEIFFEN**, verkorte *Latijnsche Spraakkunst* voor de scholen f 1.00.
  - II. **Euripides Andromaché**, cum notis **J. LENTING** f 1.00.
  - III. **H. FRIESEMAN**, *Nieuw Nederduitsch-Latijnsch Woordenboek* f 1.00.
  - IV. **JACOBS** en **DÖRING**, *Latijnsch Leesboek*, ter dienste der *Nederlandsche Jeugd* bewerkt door **G. LEEN**, 1ste, 2de en 3de druk f 1.00.
  - V. **J. P. JUNGST**, *Lexicon Latino-Belgicum* f 1.00.
  - VI. **SPRIJKS**, *Grieksche Schoolbibliotheek*, 1ste en 2de stukjes f 1.00.
  - VII. *Beknpte geschiedenis der voornaamste Aardrijks- en Volken der Wereld*, 3 stukjes, 2de druk f 1.50.
  - VIII. *Belangrijke verhalen uit de algemeene Geschiedenis*, 2 stukjes, nieuwe druk f 1.40.
  - IX. **J. VAN BRUNNEN**, *Nederduitsch Nederduitsch Spel- en Leesboek* f 1.00.
  - X. **HENNERT**, *Geschiedenis der Nederduitsche zelfstandige Naamwoorden*, 2de druk f 1.00.
  - XI. **BRUNNEN**, *Levenschetsen van voorname Nederlandsche Vrouwen* f 1.00.
  - XII. **B. CRAMER**, *Nieuw verbeterde Geldersche Trap der Jeugd* f 1.00.
  - XIII. **P. K. GÖRLITZ**, *Praktisch Rekenboek voor de Scholen*; 3 stukjes, en *Antwoorden op hetzelfde*, ook 3 stukjes f 1.00.
  - XIV. **W. VAN DEN HONARD**, *Nieuwe Kaart van het Koninkrijk der Nederlanden*, zonder namen, voor *Schoolgebruik*, met eene afzonderlijke *Naamlijst* f 1.00.
  - XV. **A. B. VAN MEERTEN**, geb. **SCHULPERDORP**, *Premier Vocabulaire Hollandais et Français, pour Penfance* f 1.00.
  - XVI. *Idem*, *Suite du premier Vocabulaire, etc.* f 1.00.
  - XVII. **P. MEESTERS**, *Aanleiding tot het ontleeden der Nederlandersche taal* f 1.00.
  - XVIII. **VAN MOOCK**, *Dictionnaire Français-Hollandais* f 1.00.
  - XIX. **NIEWOLD**, *het leven van Janus*, voor *Kinderen* van 5-7 jaar, 4de druk f 1.00.
  - XX. *Over de Werkwoorden der Fransche taal en derzelver vervoeging* f 1.00.
  - XXI. **W. C. TOON**, *algemeen Leesboek en ordelijk Onderwijs voor de eerste behoefte der Kinderen in hunne onderscheidene omstandigheden en Betrekkingen* f 1.00.
  - XXII. *Idem*, *vervolg op hetzelfde* f 1.00.
  - XXIII. *Vaderlandsche Geschiedenis in 52 lessen, voor de Nederlandsche Jeugd en Scholen*, 5ste druk f 1.00.
  - XXIV. **WILLEMSEN**, *de Duitsche Kindervriend in een' Hollandschen veranderd*, 3 stukjes; nieuwe druk f 1.00.
  - XXV. **VAN WIJK**, *Rz.*, *nieuwe handleiding tot de Aardrijkskunde*, 3 deelen met 2 kaarten f 1.00.
  - XXVI. *Idem*, *nieuwe Kaart van het koninkrijk der Nederlanden* f 1.00.
  - XXVII. **A. ZACHARIA**, *Geschiedenis der Grieken*, 2 stukjes, 2de druk f 1.00.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.